

KONINKLIJKE
ALGEMEENE VEREENIGING VOOR
BLOEMBOLLENCULTUUR

Aan geadresseerde

Hillegom, 3 januari 2011
A/01/616
JvA/Bk

Betreft: Uitzending Zembla

Inleiding

Het TV-programma 'Zembla' heeft aangekondigd op zaterdagavond 8 januari a.s. een uitzending te verzorgen over 'Gif in de Bollenstreek'. Via via vernamen wij dat een *aangekondigd* onderzoek van de Gezondheidsraad (*bijlage 4*) en een Engels rapport de aanleiding vormen en dat de bollensector als 'decor' wordt gebruikt. Het over de uitzending naar buiten gebrachte persbericht luidt:

'Tulpen uit Amsterdam, vrolijk gekleurde bollenvelden, de Keukenhof: oer-Hollands en de toeristen zijn er dol op. Dit paradepaardje levert de Nederlandse economie jaarlijks 1,2 miljard euro op. Maar de keerzijde is de enorme hoeveelheid landbouwgif die nodig is om bloembollen te beschermen tegen schimmels en insecten. Dat gif komt in de lucht en in het oppervlaktewater. Artsen, toxicologen, milieudeskundigen en burgers maken zich grote zorgen. Een onderzoek naar de gezondheid risico's langs de bollenvelden.' Titel en persbericht veronderstellen een belangrijker plaats van de bollensector dan die van decor alleen.

Een aantal bloembollenondernemers heeft aan het programma meegewerkt, trots als zij zijn op hun bedrijf, op de enorme aanpassingen die zij in de afgelopen 15 jaar hebben gerealiseerd in hun bedrijfsvoering en op de grote investeringen die zij hebben gedaan om als toekomstgericht bedrijf te voldoen aan de duurzaamheidseisen die markt en maatschappij hun stelt. Ook de KAVB, de branche organisatie van de bloembollensector, heeft veel relevante informatie aangeleverd aan de redactie van Zembla, vanuit de overtuiging dat transparantie over de geleverde sectorinspanningen en -prestaties de enig juiste houding is naar de maatschappij. Helaas moet worden vermoed dat deze openheid eenrichtingverkeer betreft: de ondernemers werden veelal onaangekondigd verrast door de cameraploeg en er kon alleen antwoord worden gegeven op suggestieve vragen. De sector heeft geen mogelijkheid gehad tot enige reactie. Het hierboven aangehaalde persbericht doet vermoeden dat ook veel van de aangeleverde informatie van de branche organisatie niet paste in het Zembla wereldbeeld. Een en ander vormt de aanleiding u, als mogelijke betrokkene in de maatschappelijke meningsvorming, voorafgaand aan de uitzending te informeren over een aantal feitelijkheden.

Postbus 175 - 2180 AD Hillegom
Weeresteinstraat 10a
T +31 (0)252 536 950
F +31 (0)252 536 951
E kavb@kavb.nl
I www.kavb.nl

Bank Rabobank
Bollenstreek 38.81.05.577
KvK 40445975
BTW NL002528861B01
IBAN NL87RABO0388105577
BIC RABONL2U

Brede en planmatige aanpak duurzaamheidsthema's

In 1995, na voorafgaande onrust over toepassing van gewasbeschermingsmiddelen door o.a. de bloembollensector, hebben de rijksoverheid, provinciale en gemeentelijke overheden, waterschappen en de bloembollensector een landelijk milieuoverleg bloembollen (LMB) in het leven geroepen. Daarvoor uitgenodigde milieu organisaties hebben aangegeven hierin niet betrokken te willen worden. In dit brede overleg, onder voorzitterschap van LNV (EL&I), is de sectorale beleidsvorming en -uitvoering rond de duurzaamheidsthema's georganiseerd. Jaarlijks werd en wordt een voortgangsrapportage uitgebracht, opgesteld door onafhankelijke wetenschappers. Daarin wordt op basis van geregistreerde bedrijfsgegevens en van monitoring resultaten de voortgang getoetst tegen de gestelde doelen. De bloembollensector was de eerste agrarische sector die een dergelijke openbare rapportage realiseerde, zoals hij ook vooropliep in de ontwikkeling van hiertoe benodigde relevante kennis en (emissie)technologie en in de uitvoering van stoffenbeleid.

In bloembollenteelten, net als in vrijwel alle andere open teelten, vinden gewasbespuitingen plaats met toegelaten gewasbeschermingsmiddelen. Over de jaren hebben deze bespuitingen vragen opgeroepen over ongewenste neveneffecten naar mensen (toepassers, omwonenden) en naar het milieu (m.n. oppervlaktewater).

Met betrekking tot het eerste zijn, mede op initiatief van het LMB, diverse studies uitgevoerd om een antwoord te kunnen geven op vragen die vanuit de maatschappij werden gesteld. Naast alle kennis die beschikbaar komt in het kader van de toelatingsprocedure van de betreffende gewasbeschermingsmiddelen. In 2009 heeft Prof. Dr. Ir. D. Heederik van de Universiteit van Utrecht (tevens lid werkgroep Gezondheidsraad) een overzicht opgesteld van de actuele kennis over blootstellings- en gezondheidsrisico's. In dat overzicht zijn ook diverse studies opgenomen die in bloembollengebieden zijn uitgevoerd. Dit overzicht treft u als *bijlage 1* bij deze brief aan en is eveneens aan Zembla ter beschikking gesteld. De conclusie treft u aan op pagina 6 van het rapport.

Schadelijke neveneffecten naar het milieu, met name het oppervlaktewater, hebben eveneens zeer veel aandacht gekregen. Al direct in het begin werd duidelijk dat deze neveneffecten vooral heel sterk samenhangen met de eigenschappen van toegepaste gewasbeschermingsmiddelen (en niet het toepassingsvolume) en met een beperkt aantal emissieroutes. Door gericht stoffen- en emissiebeleid, door aangepaste toepassingstechnieken en door de ontwikkeling van niet-chemische methoden van gewasbescherming is vanaf de eeuwwisseling een stapsgewijze verbetering tot stand gekomen van de kwaliteit van het oppervlaktewater in de bollenteeltgebieden. In 2006, bij de tussenevaluatie van het convenant Gewasbescherming, werd een vermindering van belasting van het oppervlaktewater gerapporteerd van 93%. Sederdien zijn verdere verbeteringen gerealiseerd.

Bijlage 2 is het persbericht dat het LMB binnenkort zal uitbrengen bij het verschijnen van de voortgangsrapportage over 2008-2009. Naast de grote vooruitgang geeft het ook weer dat de laatste loodjes in dit langjarige traject taai zijn en extra aandacht vragen en krijgen.

Bijlage 3 bevat informatie die de KAVB heeft verzonden aan de Zembla redactie. De informatie omvat een schets van de regelgeving waaraan ondernemers moeten voldoen, en een korte samenvatting van de milieu ontwikkelingen in de afgelopen ca 15 jaren.

In aanvulling daarop kan nog worden gemeld dat ook in Drenthe een project is uitgevoerd in het eerste decennium van deze eeuw, dat heeft geresulteerd in de conclusie dat bollentelers zodanige veranderingen hebben doorgevoerd in hun maatregelenpakket dat de milieubelasting door gewasbeschermingsmiddelen op alle bedrijven verminderd was met meer dan 75% t.o.v. de referentiesituatie aan het begin van de eeuw.

Geheel zonder gewasbeschermingsmiddelen is rendabele teelt van bloembollen vrijwel onmogelijk. Voor de meeste bloembolgewassen geldt dat bespuitingen van bolgewassen zeer vergelijkbaar zijn met die van andere gewassen, zowel wat betreft het volume als wat betreft de aard van de middelen. Het in het persbericht opgeroepen beeld over de Bollenstreek is dan ook onjuist. Voor zover ons bekend zijn opnames zelfs niet in de Bollenstreek gemaakt.

Ik hoop dat ik u hiermee enige informatie heb doen toekomen die voor u relevant kan zijn om de beeldvorming die mogelijk tot uiting komt in de Zembla-uitzending te kunnen wegen.

Gaarne ben ik bereid om desgewenst nadere informatie te verschaffen bij het bovenstaande.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J. van Aartrijk', written in a cursive style.

Dr J. van Aartrijk
directeur

